

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereske-
désében.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre
2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.
A nyílt tér sora 1 korona

CÉGVÁLTÓZÁS

folytán

Márkus Salamon Fia Utódai

➔ áruházában ➔

Sümege, Kossuth Lajos-utca

az összes raktáron levő elsőrangú gyártmányú divatkelmék, vásznak, szőnyegek s mindennemű
cikkek mélyen leszállított

leltári árakon

lesznek árusítva.

Megtekintés vételkényszer nélkül!

Telefon 14

Az őszi és téli

évadra nagy mennyiségben beérkezendő **kosztüm** és **blouse kelme** stb. cikkek szintén olcsó árban.

Márkus Utódai áruháza.

Nyilt-tér.

(E rovatért nem felelős a szerkesztő.)

1911. B. 208/3.

Ő Felsége a Király nevében!

A sümegi kir. járásbíró, mint büntető bíróság a becsületsértés vétségével vádolt Szelestey Géza elleni büntetőügyben, dr. Kassay Győző ügyvéd által képviselt Gaál István főmagánvádló által emelt vád felett a Sümegen 1911 évi július hó 4. napján Herczeg Jenő díjnok jegyzőkönyvvezető és dr. Fürst János ügyvéd helyettese Gellért Samu ügyvédjelölt mint védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következően

ítélt:

A kir. járásbíró, Szelestey Géza 35 éves, ág. ev. vallású, korcsmáros, nős, 2 gyermek atyja, bobai születésű, sümegi lakos, vagyonos vádlottat bűnösnek mondja ki a Btkv. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségében elkövetve az által, hogy Sümegen 1911 június hó 24-én éjjel a »Kisfaludy Szálló« éttermében Gaál István főszolgabírói irnok sümegi lakos főmagánvádlót megtámadta, hitvány, rongy, szemét, piszok és gazembernek nevezte, s ugyanakkor kezével is megütötte, s ezért a Btk. 261. §-a alapján behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a alapján 10 (tíz) napi fogházra átváltoztatható 100 (azaz száz) korona pénzbüntetésre itéli

A kiszabott pénzbüntetés ezen kir. járásbírósnál 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett az 1892. XXVII. t. c. 3. §-ában meghatározott célokra fizetendő.

Együttal kötelezi vádlottat, hogy 25 korona ügyvédi mint büntető költséget az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett Gaál István sümegi lakos főmagánvádlónak megfizessen, s hogy a netán felmerülő büntető költséget a kir. kincstár részére az 1890. évi XVIII. t. c. értelmében megtérítse.

A Btk. 277. §-a alapján elrendeli, hogy a jogerős ítélet egész terjedelmében a »Sümeg és Vidéke« helyi lapban a vádlott költségére egyszer közzétételük.

Indokolás:

Gaál István főszolgabírói irnok sümegi lakos főmagánvádló a B. E. 261. §-ában ült köző becsületsértés vétsége miatt kérte Szelestey Géza korcsmáros, sümegi lakos, vádlott megbüntetését, mert 1911 június 24-én éjjel a »Kisfaludy szálló« éttermében őt minden ok nélkül megtámadta, hitvány, rongy, szemét, piszok és gazembernek nevezte s ugyanakkor kezével is megütötte.

Vádlott a tárgyaláson szabályszerű idézés dacára nem jelent meg, védője pedig csupán azt ismerte be, hogy védelem a vádbeli sértő kifejezéseket mind használta, ellenben a tetteleges bántalmazás elkövetését tagadta.

A kir. járásbíró, a vádlott védőjének részbeni beismerése, és a tanúk vallomása alapján a következő tényállást állapította meg.

A folyó évi június hó 24-én éjjel Gaál István főszolgabírói irnok sümegi lakos főmagánvádló a »Kisfaludy szálló« éttermében egy asztalnál borozott Epstein Ödön kereskedő és Mesterházy Sándor vendéglős sümegi lakosok társaságában; egy másik asztalnál pedig Klaffl Ferenc asztalossegéd és Cziráki János szőlő ülték, akik szintén boroztak.

Kézzel záró óra előtt bejött az étterembe kissé italos állapotban de nem részegen Szelestey Géza vendéglős sümegi lakos vádlott harmad magával és azon asztal egyik végéhez ültek, amely asztal tulsó végénél Klaffl Ferenc és Cziráki János boroztak.

Alig, hogy helyet foglalt a vádlott, mindjárt azt a megjegyzést tette a főmagánvádlóra, hogy »ez az urforma szemüveges Gaál is itt van?« majd Klaffl Ferencre pedig ezt a sértő megjegyzést, hogy »ez a taknyos gyerek észre sem vesz, amikor jövök.«

Ezután egy liter bort rendelt és kapott is, de annak minőségével nem volt megelégedve, miért is jobbat kért a vendéglőstől. — Mesterházy Sándor vendéglős a zárórára és arra való tekintettel, hogy a jobb minőségű borért a pincébe kellett volna lemenni, megtagadta a jobb borral való kiszolgálást. Ezért a vádlott megharagudott és mérgesen azt mondta, hogy ha valaki mégis kapna bort, azt üvegestől együtt annak a fejéhez fogja vágni, a kinek hozzák s ezzel kiment az étteremből. — De nem távozott el, hanem csak kívül hallgatózott néhány percig és a mikor a főmagánvádló azt mondta az étteremben levőknek: »sokkal jobb urak, hogy nem kapott bort és elment, mert ez egy rabbiátus ember,« dühösen visszajött az étterembe és azt mondva, hogy »kérem mindent hallotam,« megtámadta a főmagánvádlót és nagy hangon tőle azt kérdezte: »miért vagyok én rabbiátus ember, te hitvány, rongy, piszok, szemét, gazember« és egyik kezével feléje is ütött, amely ütés főmagánvádlónak azt a karját érte, a melylyel az asztalra könyökölt. Ekkor Mesterházy Sándor vendéglős a vádlott elé állott és őt megfogva, a további támadástól visszatartotta.

Vádlott azonban még ezután is néhány percig dühösen lárnozott az étteremben, sőt azzal is fenyegette a főmagánvádlót, hogy künn az uccán majd elbánnik vele. — Nemsokára a vádlott kiment az étteremből, főmagánvádló pedig a mikor meghallotta, hogy vádlott künn az uccán Klaffl Ferencsel veszekedik, ezt az időt felhasználva, észrevétlenül hazament.

Mint hogy ezen megállapított tényállás szerint vádlott cselekménye a főmagánvádlóra nézve mélyen sértő és meggyalázó, mert nyilvános helyen, nem csak a sértő kifejezések halmazával illette, a mely kifejezések emberi méltóságát lealacsonyítják, jellemét és becsületét sértik, hanem tettleg is bántalmazta és mint hogy a beszámíthatóságot, avagy a büntethetőséget kizáró ok a vádlott javára fenn nem forog, ezeknél fogva vádlott a becsületsértés vétségében bűnösnek volt kimondandó és a Bp. 480. §-a alapján a büntető költségekben is marasztalandó.

A büntetés kiszabásánál a részbeni beismerés, a büntetlen előélet és italos állapot enyhítő körülményül, ellenben az a körülmény, hogy vádlott a fentebb megállapított tényállás, továbbá Klaffl Ferenc, Cziráki János, Mesterházy Sándor tanúk vallomása és a csatolt büntető iratok tartalma szerint is, kötekedő, veszekedő természetű ember, továbbá, hogy nyilvános helyen nem csak a leg-súlyosabb sértő kifejezések halmazával sértetett, hanem tettelesen is bántalmazott, nyomatékoss sulyosító körülményül mérlegeltetett, mely sulyosító körülményekre, és különösen vádlott egyéniségére illetve igazolt kötekedő természetére, továbbá vagyoni helyzetére való tekintettel is, a mely szerint 5000 K értékű bor, sör készlete, korcsma berendezése és butorozata van, a melyekből megállapítható, hogy egy jó forgalmú korcsma üzlettel bír és így reá a kisebb összegű pénzbüntetés érzékeny hatással nem lenne, kötekedő természetét meg nem fékezne, a kir. járásbíró, a jelen esetben ugy a sértés sulyos volta miatt, mint a vádlott igazolt kötekedő természetének megfékezése céljából magasabb összegű pénzbüntetés kiszabását találta megfelelőnek és célra vezetőnek.

Ezenfelül a kir. bíróság főmagánvádló kérelmére folytán elrendelte azt is, hogy a jogerős ítélet egész terjedelmében a »Sümeg és Vidéke« helyi lapban a vádlott költségére egyszer közzétételük, mert vádlott közhivataltokot nyilvános helyen súlyosan megsértett és így a Btkv. 277. §-ának rendelkezésén felül ezek a körülmények is megokolják a közzététel elrendelését.

Sümeg, 1911. július hó 4-én. Dr. Berczelly Kálmán kir. bíró.

A kiadvány hitelül: Bódis kezelő.

Kiadta a sümegi kir. járásbíró, azzal, hogy ez az ítélet jogerős és végrehajtható.

Sümeg, 1911. november hó 18-án.

Süvegh kir. járásbíró.

1911 B 208/4.

3152.—1911 B. szám.

Ő Felsége a Király nevében.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint büntető fellebbviteli bíróságnak a Horváth Sándor kir. törvényszéki elnök elnöklele alatt, Szalay László és Skodaj Aurél kir. törvényszéki bírák, valamint Kapossy Artur kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett alakult ítélő tanácsa a becsületsértés vétsége miatt vádolt Szelestey Géza elleni büntetőügyben, melyben a sümegi kir. járásbíró, 1911. évi július 4. napján 1911 B 208/3 sz. alatt ítéletet hozott, a Szelestey Géza vádlott által a bűnösség megállapítása miatt bejelentett fellebbezés következtében Szelestey Géza vádlottnak, dr. Havas Béla magánvádló képviselőjének, dr. Fürst János ügyvédnek, mint védőnek jelenlétében a Zalaegerszegen 1911 évi szeptember hó 21. napján megtartott nyilvános ülésében vizsgálata alá vevén, következőleg

ítélt:

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint büntető fellebbviteli bíróság a kir. járásbíró ítéletét a büntetés kiszabására vonatkozó részében a Bp. 554 §. 2. bekezdése alapján megváltoztatja és vádlott büntetését behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §. alapján 6 (hat) napi fogházra átváltoztatható 60 (hatvan) korona pénzbüntetésre leszállítja, egyéb részében pedig helyben hagyja.

Kötelezi vádlottat a Btk. 479, 480 §§-ai alapján arra is, hogy 10 kor. felebbezési tárgyalási költséget Gaál István magánvádlónak 15 nap alatt, költségtérítéssel végrehajtás terhe alatt megfizessen.

Indokolás:

A kir. járásbíró ítélete ellen vádlott bűnösségének megállapítása miatt jelentett be fellebbezést.

A kir. törvényszék, mint büntető fellebbviteli bíróság a kir. járásbíró ítéletében foglalt tényállást elfogadta, mert azt a felmerült bizonyítékokkal együtt, helyesen megállapítottan találta.

Mint hogy pedig a tényállás és az abból levont jogi következtetés alapján a kir. járásbíró helyesen állapította meg, a vádlott bűnösségét és büntethetőségét, cselekményét pedig a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg minősítette, ugyanazért a kir. járásbíró ítéletét erre vonatkozó részében helyben hagyta, ellenben a büntetés kiszabására vonatkozó részét az alsóbírósági ítéletnek megváltoztatta, mert a kir. járásbíró ítéletében felhozott enyhítő körülményeken kívül vádlottnak az előzmények által előidézett ingerültségét is ilyenül mérlegelvé, a nagyobb számú enyhítő körülmények figyelembe vételével vádlott büntetését tulszigorúnak találta, miért is azt az ítélet rendelkező részében megállapított mértékre leszállította, megváltoztatta.

Zalaegerszegen, 1911. évi szeptember 23.

Horvát sk. elnök, Szalay László sk. előadó.
(P. H.)

Kiadta a sümegi kir. járásbíró, azzal, hogy ez az ítélet jogerős és végrehajtható.
Sümeg, 1911 november hó 18-án.

Süvegh kir. járásbíró.

Az az ezerféle komplikált szer, melyet aranyér (haemorrhoidák) ellen használnak, azzal a rendeltetéssel bír, hogy az aranyér alapokát: a székrekedést és a vértorlódást megszüntesse, illetve megakadályozza. Ezt a célt sokkal egyszerűbben, hatásosabban és olcsóbban a Ferenc József-keserűvíz rendszeres használata által lehet elérni. Naponkint éhgyomorra egy pohár »Ferenc József«-vizet kell inni és már néhány nap múlva meggyőződhetünk e páratlan természetalkotta hashajtónak sok ezer orvos által elismert gyógyerejéről.

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona

A vörheny.

A héten egy három éves kedves kis gyermeket ragadott el a vörheny. Akik ismerték, mind sajnálták az erős, okos kis fiúcskát. Hiába azonban minden sajnálat, hiába a szülők mérhetetlen fájdalma: a kis halottat az életnek soha vissza nem adja többé senki, semmi.

Eltemették a kis halottat. A részvét sok látogatót vitt oda a kisdud halott koporsójához, még többen jelentek meg végső tisztességén, temetésén.

Hát éppen a részvétnek ezt a külső megnyilatkozását kell szóvá tennünk. Igen fontos közérdeket érint ez: a közegészségügynek mindennél fontosabb érdekét.

A vörheny ragadós betegség. Emellett egyike a legveszedelmesebb kóroknak. Rettentően megkínózza áldozatát, gyötri hetekig, hónapokig, míg végre a leggondosabb orvosi kezelés, a legodaadóbb szülői ápolás mellett is a halál martalékául dobja. Nem egyszer a vörhenyből kigyógyul a gyermek, de nyomában más súlyos betegség lép föl s ez ragadja el. Ha pedig meggyógyul is a beteg, majd

mindig valami szervi baj marad a vörheny után, amely egész életén át kíséri.

Megkapják felnőttek is, bár ritkábban, mint a gyermekek, de ezek azután nem is gyógyulnak föl, belepusztulnak ebbe a szörnyű betegségbe.

Az emberi életnek tehát nagy átka a vörheny. Veszedelmességét fokozza az, hogy ragadós baj, amelyet könnyen lehet tovább hurcolni. Sümege évekkel ezelőtt már járványszerűen pusztított s akkor két hónap alatt 56 gyermeket pusztított el.

Szörványosan ez évben is föllépett. Egy-két halálos végű eset föl van jegyezve az anyakönyves szomorú statisztikájában. Résen kell tehát lenni, hogy a szörványos baj járványossá ne fejlődjék. Ezt a bajt meg kell előzni. Ezt parancsolja legdrágább kincsünk, apró gyermekeink élete. Éppen ez okból tesszük szóvá közönségünknek azt a mérhetetlen könnyelműséget, hogy ilyen súlyos, ragadós betegséggel fertőzött házban is megjelenik, ahonnan azután egy-kettőre szétcipelheti a betegséget.

Ebben a véghetetlen könnyelműségben bűnös intelligensebb közönségünk is, akinek pedig kellene, hogy esze,

érzéke, intelligenciája urrá kerekedjék szive érzésén s őt ettől a könnyelmű lépéstől visszatartsa. Az utóbbi esetben is meggyőződünk róla. A halottkísérő közönség soraiban láttunk (mészszíró néztük) olyan intelligens egyéneket is, akiket képzettségükön kívül a törvény és hivatásuk minősége is szigorúan kell, hogy visszatartsa a halottkísérés veszedelmes szokásától.

Csak hogy a szokás! Ez legyűri a tudományt, a meggondoltságot, a törvényt, a polgári hivatást, mindent. Természetesen a gyászoló család feje nem állíthat tilalomfát a kapujába a látogató közönség ellen. Szive mélységes gyászában a maga nehéz érzéseitől lekötötten talán nem is látja a koporsó köré gyülekezett közönséget.

Ragadós betegség esetén a ravatalok látogatásaiak és a halottak kísérésének meggátolása a közigazgatási hatóság feladata. Van is erre rendelet. Farkas István főszolgabíró adta ki a nyári vérhas és bélhurut-járvány alkalmával. Ez a rendelet fönnáll, tehát kötelező. Végrehajtása azonban már a községi elöljáróság feladata. Ennek kötelessége, hogy az ilyen halottas háztól a közönséget visszatartsa. Ott is a vörös cédula, melyet a jegyző

A ravasz utitárs.

— Személyvonat Bécsig! — kiáltotta be a portás a nyugati pályaudvar éttermébe. Janik bácsi, aki most hörpintette ki az utolsó kortyot a sörs pohárból, hamar fizetett és kiszaladt a Perronra. Nagyon sokan utaztak s ennél fogva Janik bácsi csak olyan szakaszt kapott, amelyikben már négy utas ült. Még pedig tekintettel a késő esti időre (fél tízet mutatott már a nagy óra), mind a négyen a bőrülésen elnyújtózkodva, alvásra készen. Képzelték, hogy ilyen körülmények között a négy utas olyan vasvillaszemmel nézett a belépő ötödikre, mintha az ülőhely alatt, avagy legfőljebb fönt a podgyásztartó hálóban adnának a legszívesebben helyet neki. Janik bácsi azonban nem sokat tördődött a többiek kényelmével és szigorú képpel állt meg Ödön úrfi előtt, aki pelyhedző állú fiatal legényke léte sem akart helyet engedni a pocakos öregnek.

— Szabad egy kis helyet kérem, öcsém, uram? — szólította meg az újonnan érkezett utas a vigan terpeszkedő ifju gavallért, aki most már kénytelen-kelletlen fölkapaszkodott, bosszus arccal húzódván be a sarokba, mielőtt valószínűleg eféjét gondolt magában:

— Hogy a csuda vinné el az ilyen kövér szomszédot, amikor az ember aludni akar! A gép füttyentett s a másik percben a vonat lassú dübörgéssel robogott ki a pályaudvarról neki a hűvös, vak októberi éjszakának.

A szakaszban csend volt, mert az utasok, akik Janik bácsi kivételével mind Bécsbe igyekeztek, valamennyien álmosak voltak.

Maga Janik bácsi is, aki Vácra volt menendő, már egy-két perccel a vonat indulása után érezni kezdte, hogy mindenáron le akar ragadni a szemé.

Vonaton amugy is könnyű elálmosodni; hát még ha este féltízre jár az idő s negyedórával azelőtt jól beszőrdött valaki, amint azt Janik uram megcselekedte.

— Hajh — hajh — sóhajtott a pocakos bácsi, — beh pompás dolog is volna most Vácig egy jót szundikálni!

— A bizony jó volna, — tördította meg Ödön úrfi, — csak hogy nem Vácig, hanem Bécsig.

— Hát öcsém uram Bécsbe utazik? — fordult a szomszédjához a pocakos öreg és nagyot ásított.

— Na, bizony, — bólintott rá a gavallér.

— No, én csak Vácig megyek, — ásított újra a kövér utitárs, — csak hogy (s immár gyors egymásutánban a harmadik ásítástól látogatta a száját ellenállhatatlan erővel) — csak hogy félek, hogy elalszom és akkor tudja Isten, fölébred-e vajjon én is Bécsig?

Ödön úrfi nem azért végezte el a nyolc gimnáziumot, hogy ne lett volna magához való esze. Hallván tehát az ötödik utitárs sóhajtozását, gondolt merészet és nagyot és ravasz pislogással szólott eképpen:

— Tudja mit, igen tisztelt uraság? Akar nyugodtan aludni Vácig?

— Hogyne akarnék, hogyne akarnék! — válaszolta lelkendező hangon a kérdező.

— No hát akkor tessék csak egészen nyugodtan elaludni és én majd Vácnál fölkeltem.

— Igazán fölkel? — tekintett rá az ál-

mosságon is keresztül sugárzó örömmel Janik bácsi.

— Föl én! — erősgette sunyi bizonykodással a másik. — Tessék csak bátran elaludni. Tessék csak rám bízni a dolgot.

— Lássá, öcsém uram, ez már okos beszéd, mondta a pocakos. — Így legalább a kecske is jóllakik, meg a káposzta is megmarad. Én is nyugodtan alhatom Vácig, maga pedig öcsém, Vácig fogva úgy végignyújtózkodhat ezen az ülésen, mintha a legpompásabb nyoszolyán feküdnék. De figyelmeztetem, — toldta a szavához, — hogy ha elfelejt fölébreszteni, akkor szent, hogy elalszom legalább is Marcheggig s maga az egész uton itt gubbaszthat mellettem a kuckóban. Hát most már csak biztosan fölébreszt, mi?

— Föl-föl, — suttogta Ödön úrfi, s mivel ő maga is nagyon álmos volt, szintén ásított.

Janik bácsi pedig már nem is ásított, csak hátravetette boldogan a kövér fejét s a következő percben már úgy hortyogott, mintha két nap óta nem aludt volna.

A szomszédja adáz tekintetet vetett rája.

— No megállj, vén pocakos, gondolta magában, — te sem fogsz Vácig itt filni a nyakamon!

A vonat megállt, azután megint tovább rohogott. Most hagyta el Palota-Újpestet.

— Janik bácsi meg a többi három utas gondatlanul hortyogott a szakaszban s egyedül Ödön úrfi volt ébren. Ő is nagyokat pislogott, de hát nem tehetett mást, várnia kellett a következő állomásig. Ott azután elfogyott a türelme és amint a vonat megállt, egyszerre

kifüggesztett a beteg szobájának ajtajára. Ott van a halottas szoba ajtaján is. De ezt a közönség nem respektálja. Rendőr kell oda, aki a halottas közönséget viaszozza. Elkel egy büntetés is riasztó példaképpen.

És elvégre közönségünknek meg kell szoknia, hogy a ragadós betegségben elhunyt családtagot nyomban kivigyék a kórház halottas kamrájába, ott ravatalozzák és onnan temessék el. Nagy egészségügyi érdek parancsolja ezt. Az álszemérem vagy a megszokás ne álljon útjába. Lám, egy két évtizeddel ezelőtt a kórházról is mennyire irtóztok, szégyenkedtek népünk. Most: nem lát benne szégyelni valót s ha szükséges, szívesen viszi oda betegét, mert tudja, hogy az élet mindennel előbbre való.

Azt kétséggel elismerjük, hogy a ragadós betegséggel fertőzött házat fertőtleníti. Azt azonban nem tudjuk: fertőtleníti-e a temetési vállalkozók ravatalos eszközeit: a lábakat, a szönyegeket, a gyertyatartókat és egyebeket. Holott ez elkerülhetetlenül szükséges, mert ezeket az eszközöket halottas házból halottas házba cipelik és ekként velük könnyen terjeszthetik a betegséget is. Már emiatt is szükséges volna, hogy a ragadós betegségben elhunytakat kint a kórház halottas kamarájában, (esetleg illetékes engedelem mellett) a temető kápolnájában ravatalozzák föl.

Mig ez még nem történik, okvetlenül fertőtleníteni kell a ravatalos kelleket, sőt azután is hasznos eljárás volna ez.

Közeledik a tél, mikor bizonyos betegségek sűrűbben lépnek föl. Minden illetékes tényezőnek rajta kell lennie,

csak harsányan kiáltotta bele Janik bácsinak a fölébe, hogy:

— Vác! Vác! Tessék kiszállni hamar! Vác!

— Mi — mi? riadt föl első álmából amaz. Mi — mi az, kérem?

— Vác! Vác! — rázta meg most már a karját az álmos férfinak Ödön úrfi. Tessék sietni, mert...

Janik bácsi azonban nem várta be a mondoma végét. Kapta a kalapját, botját és vad sietséggel rohant végig a kocsi folyosóján s épp az indulás pillanatában szerencsésen leugrott a vonatról, amely tüszkölve, fújva, szikrázva dühögött tova az elhagyatott kis állomásról, amelyben a leszállott utas sehogysém tudott rábsmerni Vác állomására. Hiába dörzsölte a szemét, biz az csak nem akart Vác lenni.

— Hol vagyunk, kérem? — fordult a vasúti emberhez. — Vác ez?

Az nagy lelki nyugalommal felelt: — Dehogyan kérem. Vác még két állomás innen. Ez csak Dunakesz.

Janik bácsinak iziben elpárolgott a fejéből az álomság és dühösen kapott a fejéhez:

— Oh, hogy a besta lelke! Két állomással előbb leszállított a vonatról, csak hogy hamarabb elhasson.

Aminthogy igaz is. Ödön úrfi most már lerázván magáról az alkalmatlan szomszédot, sunyi pillantással nyújtzkodott végig az ülésen a tovaszárguldo vonaton.

— Na, — nevetett magában — ez a bácsi sem kéri meg többé este az útjárát, hogy keltse föl Vácnál.

Zsidos László.

hogy a bajt megelőzzék. A baj megelőzése sokkal könnyebb, mint az uralomra kapott baj leküzdése. Azért írjuk — figyelmeztetésül — e sorokat.

Artézikut és talajvíz.

(Polytatás).

Fentebben már tettem említést, hogy a napsugár hogyan emeli fel a vizet a tengerből és a napsugár által keltette szél mint hozza el hozzánk is és ez forrásként mint fakad ki a hegy lejtőjén. Csakhogy a beszivárgástól egészen a forrásig még jókora utat kell ezeknek a vízcsöveknek megtenni és hogy megismerjük az okokat, amelyek a forrás vizének kémiai, fizikai és hidrográfiai tulajdonságait szabályozzák, megkísérlem ama sok-sok vízcsövekkel képződő forrást rejtélyes útjain követni.

A felszínre hullott víznek körülbelül egyharmadrésze beszivárog a földbe, amelyet rendszeren laza hűmüstalaj takar. A hűmüst, amikor száraz, eleinte nehezen fogadja a vizet, ha azonban átnevedesedett, akkor gyorsan vezeti tovább lefelé a felülről jövő csapadékot. A száraz hűmüst vagyis növényi korhadékokkal itatott termőtalaj a felszínén megsűrítve igen sok szénoxidot tartalmaz, de amikor a víz belehatol, akkor ez a szénoxid sok mindenféle ártalmatlan és ártalmas gázzal együtt eltávozik. A gázoknak ez a keveréke okozza azt a földszagot, amit a száraz talajra hulló eső kezdetén érzünk. Nagy tömeg gáz szabadul ilyenkor ki a földből s mivel a gázkeverék igen vegyes társaság, ne nagyon bizzunk benne s ne nagyon örvendjünk neki, ha igen erős. A tropusokon mindenféle lázkat tenyésztő bacillusok emelkednek ki vele a földből.

A jó hűmüst talaj alatt rendszeren laza, vagy pedig repedéses kőzet van, amelyen át a feles víz tovább szivárog lefelé. Rossztermő talajok alatt sokszor közvetlenül, néhány deciméterre vizet át nem bocsátó, agyagos talajok vannak, amelyek az esővíz feleslegét nem tudják tovább vezetni lefelé. Lapos területeken az ilyen helyeken megáll a víz, így például a Hanság, a Fertő és Sümegek laposabb területein, ahol közvetlenül a tőzeget talaj alatt vizet át nem eresztő agyagtalaj következik. (A Sárallás feneké is agyag, azért marad meg benne az esővíz. Szerk.) Ha lejtőn van az ilyen talaj, akkor magában a felsőtalajban is tovább mozog a víz a lejtőn lefelé s nem keletkezik mocsár, mint a lapos helyeken.

A talajban levő víz mindig mozgásban szokott lenni, csak kivételes az olyan hely, ahol a talajvíz stagnál, azaz mozdulatlan. Az ilyen helyek azután szörnyű egészségtelenek szoktak lenni.

Budapestben például két helyen mozog igen lassan, mondjuk stagnál a talajvíz. Az egyik a Krisztinaváros völgye, a másik a nagy körút vonala, ahol egy régi Dunaág is mehetett keresztül s annak az iszapos ágyában áll meg a talajvíz. Ez a két hely valóban Budapestnek a két legegésztelenebb területe. Ha fertőző betegség pusztít a fővárosban, az mindig a nagy körút meg a Krisztinaváros völgyéből szedi a legtöbb áldozatát. Ma ez már nem annyira feltűnő, mert a mindinkább bevezetett tiszta szűrt ivóvíz, a csatornázás meg a pormentes utak és járdák megváltoztatták a volt veszedelmes helyzetet, de ezelőtt feltűnően érezhető volt ennek a két helynek az egészségtelen volta. Sümegek is az egészségtelen ivóvíz, a csatornázás hiánya és a piszkos, poros járdák okozták a sok fertőző betegséget.

Csak a mélyebb rétegek talajvizét nevezzük igazi talajvíznek, míg a felső talajvizet freatikus víznek szokás nevezni, mert ebből táplálkoznak rendszeren a kutak. Ennek tulajdonítható, hogy Sümegekben a kutak legtöbbje fertőzött vizet szolgáltat. A város lejtőn építve, a felső szennyes vizek, árnyékszék, trágyadombok leve, mind-mind a felső talajvízzel egyesülve, a felső rétegekben

mozogva, kerülnek kutainkba és szűlik a sok áldozatot követelő fertőző betegségeket.

Ma, a technika oly előre haladott korszakában, mikor az emberek már kirugas nélkül is tudnak repülni, ha a város egészségéről, fejlődéséről van szó, nem szabad kicsinyeskedni, ott a dologhoz alaposan hozzá kell fogni. Ennek egyedüli módja egy artézi kútnak létesítése. Ez örökös, egészséges és kiapadhatatlan forrás.

Az artézi kút a mélyebb rétegek talajvizét szolgáltatja, tehát feltétlen tiszta forrásvíz ad.

Az alsóbb rétegek talajvizének mozgását nagyon nehéz figyelemmel kísérni, sőt mondhatni, hogy ez irányban csak tapogatózások vannak. Csodálatos azonban, hogy ezeknek a mély rétegeknek a víze hogyan viselkedik. A Szaharán furt mély artézi kutak vizéből például élő halak is kerültek elő. Hol éltek, hol voltak, arról fogalmunk sincs. A másik különös tény, hogy a mélység vizei mindig elég gyors mozgásban vannak. Igaz, hogy ez a leggyorsabb mozgás is csak nagyon lassú, de azért a nagyon összenyomott kőzetekben nagy munkát végez a víz ilyen mozgása közben s ehhez a munkához hatalmas nyomás-külömbőség szükséges, amely a kiindulás helye, — valamely hegykallan vagy fensík — és a forrás megérkezésének helye közt fejlődik ki.

Az a nagy nyomás, mely a mély talajvíz mozgását okozza, az hajítja fel az artézi kútban is a vizet a talaj színéig, esetleg még fölé is.

Rége az artézikutak keletkezését úgy magyarázták, hogy valami víztartó réteg két vízálló réteg közé bezárva, tekinthetőleg meghorpadva fekszik s a horpadás legmélyén, ha kutat furunk, a víz felemelkedik egészen a földszinre, vagy még magasabba szokik. Így azonban a legtöbb artézikutat nem lehet megmagyarázni. A legtöbb artézikutat a talajból hiányzik a rétegek ilyen elhelyezése.

Hegyek belsejében például a talajvíz sohasem nyugszik és soha sincs a mozgásban levő talajvíznek vízszintes felszíne, hanem különösen gyorsan lejt arra felé, ahol forrás alakjában előbukkanik. *Ilyen a sarvalyi bazalt forrás is.* Duzzadtában áll például tömött kavicsban, ahol nagy nyomással képes csak keresztülnyomulni s lepad valami repedéses kőzetben, amelyben gyorsan tovasziklik. A barlangokban meg éppen lepad a barlangi folyó vízszinéig.

Csodálkozással látjuk sokszor ilyen komplikált körülmények között, hogy míg az egyik faluvégén egész közel megkapjuk a freatikus vizet, néhány ásonyom mélységben, addig a falu másik végén roppant mély kutakat kell ásni, hogy vizet kapjunk, pedig meg lehet, hogy ez a másik vége a falunak alacsonyabb fekvésű mint az előbbi.

Artézi kutat mindenütt lehet fúrni, hol az alsó, mély talajvíz mozgásban van és hogy Sümegek környékén ilyen alsó talajvíz-mozgás van, azt leginkább az úgynevezett Szentkút meg az Eitner Jenő úr által furatott Mihályfa-úti kút bő forrásai igazolják. Ezek a helyeken artézikutat furatása feltétlenül sikerrel járna.

Sümegek egyébként oly közel fekszenek a források, hogy kis jóakarattal azokat minden ember akár a szobájába vihetné, csak hogy Sümegekben a jóakarattal meginduljon, ahhoz nagyobb nyomás kell, mint egy artézi kútnak és így aligha iszunk Sümegekben artézi vizet, ha csak a Fehérkő magától meg nem hasad és önként nem ontja a városba gyomra tartalmát.

— Vége. —

Brown Róbert.

— **Községi gyűlés.** Sümegek képviselőtestülete ma d. e. fél 11. kor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyai: 1) Az Epstein és Steiner cég kérvénye a köfjítő bérletre vonatkozó szerződésnek 30 évre való meghosszabbítása iránt. 2) A községi bíró és helyettes bíró fizetésének megállapítása. 3) A községi pénztár átadására vonatkozó jegyzőkönyv bemutatása. 4) A zalaegerszegi törvényszék végzése. 5) Illetőségi ügyek. 6) Indítványok.

Forgács.

Oláhok, tótok, horvátok és minden fajta náció, amelyik a magyar államban él és élőködik tele sírja, ríjja, kiabálja, bömböli a világot a magyarok sovíniztaságáról. Főlovalnak külföldi írókat is és megnyergelnek a maguk céljainak. Mint a nagy Björnson meg a kis Scotus Viator. Pedig mennyire mögötte marad a mi sovínizmusunk ezekének! Ha a magyar olyan sovínizta volna, bizony csak magyar élne ezen a földön.

A világ egyetlen államában sem túrnék el, hogy idegen náció az államalkotó és fenntartó fajt megrugdossa, nálunk ez napi rendben van. Mert azok az alacsony kulturájú kis nációk csak kettőben nagyok: a magyarok gyűlöletében és nagy álmok szövéseiben.

Erre a két érzelmre minden uton-módon nevelik népüket. Állandóan, kitartóan, minden kis és nagy alkalommal, minden kis és nagy eszközzel.

Bizony ebben százszor kitesznek rajtunk magyarokon.

Egy jó barátom a vakáció pár hetét Szlavóniában töltötte. Onnan *kedveskedett* nekem egy katulya gyújtóval és egy-két képes lappal. Talán azért is küldte, hogy tüszköljek tőle. Mert ezek tele vannak sovínizta és gyűlölködő fölírásokkal. Egyet ide iktatok:

A horvát címer mögött sugarait szétárasztó, kelőfélben levő nap, mellette ez az írás: *Zora puca, bil ce dana!* Magyarul: *Hajnal hasad, világosság lesz!*

Azt teszi jámbor magyarom: most még a magyar iga sötétjében nyögsz, majd lerázod ezt s akkor világosság lesz. Ezt olvassa ki belőle minden horvát gyerek.

Az a gyújtó katulya állandóan hirdeli nekik a magyarok gyűlöletét, valahányszor kezükbe veszik.

Nincs is ott fikarcnyi szeretet sem a magyarok iránt, akik nélkül a török világban rég elpusztult volna egész országuk, amelyik úgy csuszott fel a Száva Dráva közé a magyarok közönye miatt.

És még mi vagyunk a sovínizták!

Bár azok volnánk! Akkor rég nem pakkázhatna velünk semmiféle csipp-csöpp náció. De nem vagyunk azok! Ki is vernek bennünket ma holnap a saját portánkról.

Bárd.

H I R E K.

— **Erzsébet királyné emléke.** Erzsébetnek, dicső emlékü királynénknak kegyeletes ünnepet szenteltek ez évben is iskoláink. Az állami elemi népiskola a felnőttek számára rendezte ünnepét f. hó 19-én vasárnap tartotta meg az intézet nagytermében. Szépszámú közönség jelent meg rajta. A felejthetetlen királynéről *Bánfi* Mariska tanítónő tartott igen szép fölolvast. Másnap reggel 8 órakor gyászmise volt a plebánia templomában, amelyet *Horváth* Mihály káplán énekelt. Utána a polgári leányiskolában *Eitler* Vilma, a reáliskolában *Dehény* József tanár méltatta meg a nagy királyné emléket. Mind a három ünnepen a tanulók alkalmi énekei és szavatai egészítették ki az ünnep programját.

— **Az új szombathelyi püspök.** A király szombathelyi püspökké *Mikes* János gróf főesperest és székelyudvarhelyi plébánost nevezte ki.

— **Esküdtbíróági elnökök.** A gvóri kir. ítélőtábla elnöke a zalaegerszegi kir. törvényszéken szervezett esküdtbíróági elnökévé *Horváth* Sándor törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé *Fritz* József dr. ítélőtáblai

cimmal és jelleggel felruházott törvényszéki bírót nevezte ki.

— **Képviselőnk beszéde.** Kerületünk országgyűlési képviselője, *Eitler* Zsigmond folyó hó 21-én a képviselőházban felszólalt. Beszéde fontos közérdekű dolgokkal: a közegészségügy fejlesztésével foglalkozott. Sürgette a kórházak szaporítását és a községeknek jó ivóvízzel való ellátását. Majd a községek közgazgatás bajait tárta föl s az állam támogatását sürgette a községek számára. Beszéde végén követelte, hogy az általános, egyenlő és titkos szavazati jogot minél előbb alkossa meg a törvényhozás. A felszólalás élénk érdeklődést és figyelmet keltett.

— **Esküvő.** *Tóth* József helybeli órás és ékszerész november 21-én d. u. 4 órakor elköltözt a örök házát *Schaffer* Jenő sümegei iparos leányának, *Jolán*nak.

Klein Ernő helybeli kereskedő f. hó 23-án lépett házasságra *Neumark* Mihály vendég-lős leányával, *Rózsikával*.

— **Az első kötőest.** November 18-án volt a sümegei hölgyek első kötőestje. A A vöröskereszt egyesület elnökének, *özv. Darnay* Kájetánnának házában tartották meg. De férfiak is voltak szép számmal. A társaság akkora volt, amekkora még soha. Negyvennyolcan gyűltek össze. Igen kellemesen futott el a pár óra, a szegények is használt látják: 10 korona gyűlt össze a perselyben. A kezdet tehát jó. Eleven kötőestekre van kilátás a ránk jövő télen. Ezek azután valamelyes élénkséget hoznak a mi csendes egyhangú társas életünkbe is.

— **Kis gyermek halála.** Gróf Tivadar helybeli órás és ékszerész és családját súlyos csapás érte. Kedves kis fiacskájuk: a kis 3 éves *Jenő* folyó hó 19-én meghalt. Másnap délután temették el nagy részvétellel.

— **A csabrendeki iskola építése.** Csabrendeken 36-37 éve állami népiskola van. Nincs azonban megfelelő iskolaépület. Az osztályok alkalmatlan helyiségekben szétszórva vannak. Regóta vajudik a csabrendeki állami népiskola építésének ügye. Sokszor írt róla lapunk is. Most végre — úgy látszik — megoldódik a régóta húzódó ügy. A vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette Csabrendek képviselőtestületét, hogy 1913-ra fölveszi költségvetésébe az iskola építésének költségét s a rendelkezésre álló mintegy 1600 négyszögöl területhez a még szükséges területet szintén tárcája terhére megvásárolja. A miniszter leirata érthető örömet keltett Csabrendek képviselőtestületében, csak az a baj — jegyzi meg tudósítónk — hogy a csabrendeki állami iskolának most sincs gondnoksága, amely az építést irányíthatná.

— **Hangverseny.** A Zalaegerszegi irodalmi és Művészeti Kör december hó 1-én, este 8 $\frac{1}{2}$ órakor az Arany Bányász szálló nagytermében nagy filharmonikus hangversenyt rendez. Közreműködnek: Bendiner Nándor zongoraművész, a Ferenc József királydíj nyertese. Rosthy Annie énekművész és a székesfehérvári V. ker. honvédszenekar teljes filharmonikus kara *Fricsaj* Rikárd karnagy vezetése alatt.

— **Országos vásár.** November 20-án volt utolsó vásárunk ez évben: az erzsébeti. Nagy forgalom uralkodott a vásáron. Eleven adás-vevés a marhavásárban is, a zsigvársárban is. A vásárnak pompás őszi idő kedvezett.

— **Értesítés.** A Sümegei Népbank heti befizetéses üzletágának XL. csoportját 1912 január hó 8-án nyitja meg, a következő feltételek mellett. 1) A legkisebb összeg illetve részlet 50 fillér, mely összeg hetenkint fizetendő be. 2) A befizetések 184 hétre terjednek, s minden teljesen befizetett részlet azaz 92 korona után a 184 hét leteltével 100 K fizetetik ki a betevőnek. 3) Az ekként kitevő 8 korona különbözet a kamat, ami 5%-os kamatozásnak felel meg. 4) A 10%-os tőke kamatadót az intézet viseli. 5) A heti 50 fill. befizetője 100 korona (heti 1 korona befizetője 200 korona s így tovább) kölcsönt nyerhet az igazgatóság által megszavazott bélyegköteles adósvéllé ellenében, mely kölcsönnek minden 100 koronája után heten-

kint 14 fillér kamat fizetendő. 6) Beiratási díj részletenkint 20 fillér. 7) A vidéki betevők fizetéseiket az intézet által díjmentesen adandó postatakarékpénztári lapokkal eszközölhetik. Felkérjük ennél fogva, hogy a menyenyiben ez üzletágban részt venni szándékozik, bennünket ez szándékáról a heti részlet megjelölése mellett értesíteni sziveskedjék. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk. A Sümegei Népbank igazgatósága.

— **Eltűnt.** Szántó György gógánfai béres még november 12-én elutazott Zalaszentgrótra *Kiss* János unokaöcséhez látogatába. Délután kint idogáltak az aranyodi szőlőben. Szijártó le is késelt a zalaszentgróti vonatról s gyalog bebándukolt a tőrjei állomásra. Itt belért a vendéglőbe, megivott 3 deciliter bort s eltávozott. Azóta a béresnek nyoma veszett. A csendőrség széleskörű nyomozása remezett eredményre. Senki se tudja, hová lett.

— **A gazdasági cseléd gabonajárándósága.** Fölmerült eset alkalmából elvi határozataiban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a gazdasági cseléd gabonajárándóságának egyenértéke a befizetés esedékességének időpontjában fennálló gabonárfolyam figyelembevételével állapítandó meg.

— **Előadás a nép számára.** Az állami népiskolában ma d. u. 2 órakor *Bánfi* Alajos igazgató tart előadást a nép számára *Mátyás* királyról. Az előadást tanulók szavatai és egy monolog követi.

A **csobánci kurucemlékre** a legutóbbi kimutatás szerint a gyűjtés összege 2707 K 48 fillért tesz ki.

— **Elvesztett medaillon.** A rendőrségnél egy aranykereszt medaillon van, amelyet az uccán találtak. Igazolt tulajdonosa ott átveheti.

— **Lakodalmi lakoma az istállóban.** *Kálmán* Lajos óhidi lakosnál nagy sor volt: lakodalmat ültek. Sok drága étel, ital készült a lakomára. A sok jót az udvaron külön épített kamarában rakták el. Megvolt a vacsora, de maradt elég a reggeli kollációzásra is. Néhány óhidi legény is nagyon megkívánta a lakodalmi fűtő ételeket. De hát akít meg nem hívják, ajtón kívül a helye. Azonban volt a legényekben ész. Megkaptarintottak egy kampós botot s a kamra ablakán egymás után kihuzigálták a lakodalmi maradékot: 11 tal kocsonyát, egy tál- talt tyukot. Ezen jó kommedenciára bor is kell. Szereztek azt is a kamarából. Megraktartan átmentek a szomszéd *Biró* János istállójába s vagy heten nagy melléklakzit csaptak. Kés, villa nem volt, hát őseink módjára csak tiz körmükkel kebelezték be az ételeket. De rajta vesztettek. Följelentették az egész lakomázó társaságot a csendőrségnek.

— **Iskolaszanatórium a tengerparton.** A Délmagyarországi Magyar közmü-

CHOCOLAT

SUCHARD

Főzésre és nyersen
való evésre egy-
aránt a legjobb.

velődési Egyesület a magyar tengerparton: Cirkvenicán iskolaszanatóriumot és üdülőt létesített, amelyben oly fertőző betegségben egyáltalán nem szenvedő, gyöngéledő, lábadozó, gyöngéledő leány és fiútanulók nyernek csekély díjért kitűnő ellátást és leggondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használata által teljesen visszanyerik egészségüket és megmentenek az élet számára. Az üdülőt ennélfogva állandóan nyitva tartatik és a növendékek végül tanulmányait is a D. M. K. E. iskolaszanatóriumában végzik és az év végén a szomszédos fiúmei áll. iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőt házbar annyira, hogy a D. M. K. E. gyönyörű két emeletes épületében tanárnok felügyelete alatt a lányok nyernek elhelyezést, a fiúk számára pedig mindig külön villát kénytelen bércini a kultúregyesület. Téli azonban annyi hely van a D. M. K. E. ben, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felnőtteket és családokat is felvesz a D. M. K. E. csekély díjért gyönyörű szobákat és kitűnő ellátást ad. Az iskolaszanatóriumban és üdülőt házban való felvételért a D. M. K. E. főtitkári hivatalához (Bpest, István-út 81.) lehet bármikor fordulni.

A Dunántul legnagyobb városai.
A hivatalos lap egyik múlt heti számában közzétette azoknak a városoknak a jegyzékét, melyeknek lakossága a legutóbbi népszámlálás alkalmával a 10 ezret meghaladja. A Dunántuli városok közül a következők vannak ebben a kimutatásban: Pécs 49882, Győr 44300, Székesfehérvár 36625, Sopron 33932, Szombathely 30947, Nagykanizsa 26524, Pápa 20150, Esztergom 17881, Mohács 17092, Szekszárd 14947, Veszprém 14792, Paks 12561, Dunaföldvár 12087, Zalaegerszeg 10844, Mór 10654 főnyi lakossal.

A borjuszállítás korlátozása.
A husvizsgálat tárgyában kiadott rendelet szerint a négy hétnél fiatalabb borjút—kényszerű kivételével—tilos levágni. E tiltó rendelkezés megtartásának előmozdítása érde-

kében a földmivélségi miniszter most kiadott rendeletével megtiltotta a négy hétnél fiatalabb borjúnak Magyarország területén magyarországi rendeltetési helyre anyjuk nélkül vasúton vagy hajón való szállítását.

Öngyilkosság. Szabó Antal sümegi 45 éves földmives vadházasságban élt. A társas élet nem lehetett boldog szegény Szabóra nézve. El volt keseredve. Elkeseredésében november 21 en hajnalban kiment a konyhába s ott revolverrel a szájába lött. Nyomban meghalt. Egy kis notesz maradt utána, ebbe jegyezte bele utolsó gondolatait. Így szólanak:

Ezt a dolgot csak méregből mert ez a süke-bóka jobban illetté mint én de azt gondolom így majd többször meg emleget ha élve hagyom. Isten velük kedves szomszédaim megbocsássonak ha valamit vétettem.

Ez volt a szegény Szabó Antal búcsúja, a szomszédoktól és az élettől.

A tripoliszi háború költségei.
Viviani tanár, olasz nemzetgazdász a tripoliszi expedíció költségeit a háború kitörésekor egy milliárd lírára becsülte. Akkor olasz katonai körök ezt a becslést nagyon magasnak tartották, most azután kitűnik, hogy a költségek jóval nagyobbak lesznek, mint amennyire azt eleinte preliminálták. Ugyanis most már nyilvánvaló, hogy az eddig Tripoliszba küldött hatvanezer ember nem elegendő és hogy még legalább huszezer embert kell oda küldeni. Ezzel a háború napi költségei, melyeket eddig 1,500 000 lírára becsültek, most már két és fél millió lírára emelkednek. E szerint havonként 70—80 millió lírára van szükség. Az olasz kincstárnak pénztári készletekből 400 millió líra áll rendelkezésére, ezenkívül törvényes felhatalmazása van, hogy a jegy kibocsátó bankoktól és letétpénztáraktól felmilliárdig emelkedő kölcsönt vehessen fel, hosszúlejáratú bonokra. A szeptember végén közzétett hivatalos kimutatás szerint a kincstárnak akkor függő adóssága nem volt, ellenkezőleg 120 millió felesleggel rendelkezett. Ezek szerint a háború költségeinek fedezésére egyelőre nem

kell kölcsönt felvenni. Erre vall különben az olasz járadék szilárd árfolyama is. Valószínű azonban, hogy Tripolisz gazdasági feltárásnak céljaira később nagyobb beruházási kölcsönre lesz szükség.

A csomagfelvétel megszorítása.
A postaigazgatóság a következő figyelmeztetést adta ki: A postai szolgálatban, de különösen a csomagkezelés terén a küldemények egyszerűbb és gyorsabb továbbítása és kezelése céljából a közel jövőben olyan nagyarányú újítások lépnek életbe, amelyek kívánatosnak teszik, hogy a postai gyűjtőhelyeken a csomagfelvétel némileg megszorításra kerüljön. A m. kir. posta- és távirda-vezérgazgatóság f. hó 11-én 13205. sz. alatt éppen ezért elrendelte, hogy f. évi december hó 1-től kezdve a postai gyűjtőhelyeken csak olyan belföldre, Auszliába, Bosznia Hercegovinába vagy Németországba szóló csomagokat lehet föladni, amelyek értéknylvánítással egyáltalában nincsenek ellátva, vagy amelyeknek nyilvánított értéke 100 koronánál kisebb, továbbá, amelyek nem tartalmaznak készpénzt, zseborát, ékszert, arany- vagy ezüsttárgyat. A legalább 100 korona értéknyilvánítással ellátott, valamint a 100 koronánál kisebb értékű, de készpénzt, zseborát, ékszert arany- vagy ezüsttárgyat tartalmazó csomagokat a gyűjtőhelyek nem vehetik fel, hanem ezeket a csomagokat kizárólag postahivatalnál (ügynökségnél) kell feladni. A gyűjtőhelyeken való feladásból ki vannak rekesztve mindazok a csomagok is, amelyeknek súlya az egy kilogrammot el nem éri. Ezek szerint a közönséges és csekélyebb értékű képviselő csomagok kezelése nagymértékben egyszerűsítetik, az értékes, valamint a kisalakú, tehát az elkallódásnak inkább kitett csomagok nagyobb pontossággal fognak számbavételhetni, ami mindenesetre a nagyközönség érdekében is van.

Főszerkesztő: Polgár József.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

CERES-DIJ-KIÍRÁS

K 30.000

Azon célból, hogy a CERES-ételzsirt ott is bevezessük, ahol azt régi szokásból vagy megokolatlan előítéletből kifolyólag még nem használják, azon kéréssel fordulunk hű vevőinkhez, a kik meggyőződésből és praktikus tapasztalataik alapján használják ezen cikket, miszerint a következő kérdésekre válaszolni sziveskedjenek:

1. Mi készítette Önt arra, hogy a Ceres-ételzsirral kísérletet tegyen? 2. Milyen előnyei vannak ezen ételzsirnak más ételzsirokkal szemben? 3. Mely előnyei teszik azt Önre nézve nélkülözhetetlenné? 4. Ismerőseit hogyan győzi meg ezen előnyökről?

Ezen kérdésekre vonatkozó jó válaszokra a következő díjakat tűzzük ki, a melyek kisorsolatnak:

1 díj á K 1000 = K 1000	20 díj á K 100 = K 2000
10 díj á K 200 = K 2000	1000 díj á K 20 = K 20000

Azon pályázók között, a kik a feleletek külalakja és tartalma folytán különösen jó válaszokat küldenek be, a következő nyerevények kerülnek kiosztásra:

1 nyerevény á K 1000 = K 1000	5 nyerevény á K 200 = K 1000
2 nyerevény á K 500 = K 1000	20 nyerevény á K 100 = K 2000

Összesen	K 3000	K 22000	K 2000	K 3000

Egy pályázati bíróság, melynek összeállítását annak idején az ujságokban közölni fogjuk, el fogja dönteni, mely válaszok fognak a 25000 koronát kitevő díjak kiosztására céljából kisorsolni és mely pályázók kapják meg a 28 nyerevényt, melyek összege: 5000 K.

K 30.000. --

Ezen pályázaton mindazok részt vesznek, akik a fenti négy kérdésre vonatkozó jó választ alantli cégnek legkésőbb 1911 évi november hó 15-ig beküldik és legalább öt papírszalaggal (fél kg-os Ceres-kockák vagy csomagokról) azt igazolják, hogy a mi Ceres-ételzsirunkat fogyasztják; minden további öt szalagért a jó válaszok beküldője egy-egy további sorsszámot kap és ezáltal a sorsolásnál kettős, illetve többszörös esélye van.

A húzás a jegyzői szabályzat 88. szakasza értelmében a cs. k. közjegyző, Dr. Kopetz H. R. úr jelenlétében s irodájában 1911. évi december hó 20-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni. A nyertesek a díjakat azonnal megkapják, minden levonás nélkül. Az összes nyertesek jegyzéke kinyomattatik és kívánatra bárkinek beküldetik.

SCHICHT GYÖRGY R.-T., „Dij-pályázat“, AUSSIG, BÖHMEN.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

Ifj. ADORJÁN SÁNDOR borbély és fodrász. A Darnay-Múzeum épületében.

ADORJANFERENC, fényképészeti műterme Rákóczi-ucca 397 sz.

BÖHM PÁL kézmű-, divatúru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-áru-kereskedése.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Városház-u.

HALBLANDER JÓZSEF és NÉMETH GÉZA kovács, kocsigyártó és fényező üzlete, Árpád-ucca.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

JAKAB IMRE beszálló vendéglője. Árpád-u.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár. Kész butorraktár.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfal ucca.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfal-ucca 82. sz.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KRAJCZÁR GYORGY épület- és butorasztalos, temetkezési vállalkozó. Árpád-ucca.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfal-ucca.

LÖWY NŐVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

LISZLI KÁROLY csizmazia mester, alsó ucca saját házában

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős, a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NAGYISTVÁN kalaposmester, Flórián-tér Sapkaeladás. Kalapok átalakítása, füstése és javítása.

NÉMETH LAJOS uri és női szabó. Kossuth Lajos ucca (Márkus-féle ház).

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragó mester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacseré. A Flórián-tér és Árpád ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötője. Kossuth-ucca.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Aranybárány-hoz.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és címfestő. Divatárüzet, gyógyszertár mellett

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

Ifj. TÓTH JÓZSEF órás és ékszerész, a Kisfaludy-szálloda mellett.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

Keressük mindenben a legjobbat!!

Nagy elővigyázat ajánlatos az egészséges ivóvíz megválasztásánál, igyunk s kérjünk tehát mindenütt

Szántói Savanyuvizet

mely gazdag természetes szénsavtartalmánál fogva rendkívül kellemes, az egészségre hasznos, elsőrangú asztali víz. Erősen hűgajtó hatása, elősegíti az emésztést, megakadályozza a gyomorégést.

A Szántói savanyuviz:

Bornak : fűszer,
Betegnek : gyógyszer,
Egészségesnek : óvszer.

Főraktár :
Sümege Csizmazia István
fűszerkereskedőnél.

SÜMEGI LÁTKÉPES

ALBUMOK

kiszabható 10 képpel

60 fillérért kapható

Horvát Gábornál, Sümege.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
**Palma kaucsuk
ágybetét**
minősége
elsőrangú

Egyik mondja a másiknak:
**Az eredeti
Pfaff varrógépek**

felülmulhatatlan minőségben szállítanak.

Varrnak, himeznek és stoppolnak és így legmegbízhatóbb segítői a háziasszonynak! Ugy családi mint mindennemű ipari célokra legalkalmasabb eredeti Pfaff varrógépek egyedüli és állandó nagy raktára

Csizmazia István
vas-, gép- és fűszerkereskedésében, Sümegen.

A Teáskanna védjegyű tea kizárólagos eladása.

Ujjonnan berendezett csemege üzletemet
vasárnap délután is 4 órától este 8-ig

nyitvatartom, ahol naponta kaphatók a legjobb minőségű sajtok, hideg felvágottak, prágai sonka, kolozsvári szalonna. A legjobb minőségű likőrök, Benedictiner, Altváter, Chartreus, magyar és francia cognac, tokaji aszú és szamorodni borok. Halak. Tengeri rák. Déli gyümölcsök.

Friss virsli és patizer minden szombaton és vasárnap kapható

Berezky Gyulánál, Sümegen.

Kőestlin és Cabos féle tea sütemények.

Állandóan friss tea vaj.

Friss zöldségek.

NŐI KOSZTÜMÖKET,
felöltöket, férfi ruhákat,
valamint papi és sport öltönyöket

készíték a legdivatosabb szabás szerint, mérsékelt áron.

A megrendelt munkákért felelőseget vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Németh Lajos úri és Sümegen
női szabó (Márkus-féle ház).

☞ Szövetraktár. ☜

☞ **Női divatárunk!**

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az őszi és téli idényre megérkeztek a legdivatosabb női és leánykalap-új-donságokból a legújabb párisi modellek.

Gyászkalap és egyéb átalakításokat izléses kivitelben, gyorsan pontosan és jutányos áron elvállalok.

Raktáron tartok legdivatosabb ruha díszeket, és mindennemű női divatcikket.

Tisztelettel

Szijartó Györgyné

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300 - 360 K Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek tere 6.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad
a kiadóhivatal.

**BRÁDY-féle
gyomorcsépek**
a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva, melyeket „Máriacelli gyomorcsépek”-nek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csépeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörccsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység és sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg 1 K 60, kis üveget 90 fillér, 6 üveget 5 K 40, 3 nagy üveget 4 K 80 beküldése után küld franko: Brády K. gyógyszerháza a »Magyar Királynak« Bécs, Fleischmarkt 2, Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a yörös színű csomagolásra, és az aláírásra, a mely az oldaltlévő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot.

KRISTÁLY
forrás-ásványviz.

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. — Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban. — Főraktár:

CSIZMAZIA ISTVÁN úrnál
SÜMEG.

Szt Lukácsfürdő Kútvállalat
R. T. BUDAPEST (Buda).

A legjobb padlófesték a
Gólya borostyánlakk

a Ligetfalusi lakkgyár készítménye.

Doboza 2 K 20 f.

Egyedüli raktár Sümegen:

Csizmazia István cégnél.

Szivarkapapír és
szivarkahüvely
ABADIE
PÁRIS

Minden tőzsdében kapható